

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૮૭૦/૧૯૯૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

નામદાર ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે.ઠાકર

સહી/—

- ૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી હા શકાય?
- ૨ રિપોર્ટરને મોકલવો કે નહીં? હા
- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે? ના
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તે હેઠળ કરાયેલા ના કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?
- ૫ તે સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવું કે નહીં? ના

તુલસીદાસ નારણદાસ લાલવાણી.... અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય ... સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ)

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં.૧ તરફે વકીલ શ્રી એમ.જે.બુદ્ધભટ્ટી

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં.૧ તરફે એપીપી સુશ્રી સી.એમ.શાહ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે.ઠાકર

તારીખ:૨૧/૦૧/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. સ્પેશયલ જજ, અમદાવાદ સિટી દ્વારા ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬/૧૯૯૫ માં આપવામાં આવેલ તારીખ ૨૮.૦૮.૧૯૯૫ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે અપીલકર્તા દ્વારા ધ કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજરની કલમ ૩૭૪ હેઠળ હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેના દ્વારા અપીલકર્તા-આરોપીને ધ એસેન્શિયલ કોમોડિટીઝ એક્ટ હેઠળના ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને ત્રણ મહિનાની સખત કેદ અને રૂ. ૫૦૦/- નો દંડ અને દંડ ન ભરે તો ૧૫ દિવસની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી.

૨. ફરિયાદપક્ષના કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ તારીખ ૮.૧.૧૯૯૫ ના રોજ, ટ્રાફિક શાખા, અમદાવાદ સિટીના પી.એસ.આઈ. શ્રી પ્રભાતસિંહ મેનુભા પરમાર, પી.આઈ. શ્રી બી.એલ. ઠાકોરના

સૂચનાથી અને અન્ય પોલીસ કર્મચારીઓ, ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરીના નિષ્ણાત શ્રી એમ.એમ. પાઠક, કેરોસીન મિશ્રિત પેટ્રોલથી ચાલતી ઓટો રિક્ષાઓ ચેક કરવાની ઝુંબેશની અમલવારીમાં સુભાષ બ્રિજ સર્કલ ટ્રાફિક બૂથ, અમદાવાદ ખાતે ઉભા હતા. તે દિવસે આશરે બપોરે ૧.૦૫ વાગ્યે, નંબર જીજે-૧ વી-૫૯૬ ની એક ઓટો રિક્ષા ભારે ધુમાડો કાઢતી આવી હતી. સદર રિક્ષા આરોપી દ્વારા ચલાવવામાં આવી રહી હતી. ઓટો રિક્ષાની ફ્યુઅલ ટેન્કમાંથી ફ્યુઅલનું સેમ્પલ લેવામાં આવ્યું હતું, જેની એફ.એસ.એલ. ના નિષ્ણાત દ્વારા પ્રાથમિક તપાસ કરવામાં આવી હતી જેમણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે તે પેટ્રોલ અને કેરોસીનનું મિશ્રણ હતું. ત્યારબાદ, ૩૭૫ મિલી. ની માત્રામાં સેમ્પલ ફ્યુઅલ કાચની એક બાટલીમાં ભરવામાં આવ્યું હતું, તેના પર બૂચ લગાવવામાં આવ્યો હતો અને પંચોની સહીઓ ધરાવતી એક સ્લિપ બાંધવામાં આવી હતી અને તેના પર “ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ પોલીસ (એડમિનિસ્ટ્રેશન), અમદાવાદ” દર્શાવતી છાપનું સીલ મારવામાં આવ્યું હતું. ઘટનાસ્થળે જ કાર્યવાહીનું વિગતવાર પંચનામું કરવામાં આવેલ. મુદ્દામાલ ઓટો રિક્ષા અને બાટલીમાંનું સેમ્પલ ફ્યુઅલ જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા. પી.એસ.આઈ. શ્રી પરમારે ઓટો રિક્ષા વિરુદ્ધ ફરિયાદ નોંધાવી હતી, તેના ડ્રાઇવર અને સેમ્પલ ફ્યુઅલની બાટલી પી.એસ.આઈ. શ્રી પરમારના રિપોર્ટ સાથે સાબરમતી પોલીસ સ્ટેશને મોકલવામાં આવ્યા હતા જ્યાં અપીલકર્તા વિરુદ્ધ ગુનો સી.આર. નંબર ઈઆઈ-૪૨/૧૯૯૫ તરીકે રજીસ્ટર થયો હતો અને વિશ્લેષણ માટે મુદ્દામાલની બાટલી

એફ.એસ.એલ. માં મોકલવામાં આવી હતી. એફ.એસ.એલ. માંથી અહેવાલ મળવા પર, તારીખ ૯.૧.૧૯૯૫ ના રોજ આરોપી વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૨.૨ વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજે આરોપી વિરુદ્ધ આક્ષેપો ઘડ્યા હતા જે અંગે આરોપીની પ્લી રેકૉર્ડ કરવામાં આવી હતી, જેમાં તેણે ગુનામાં તેની સંડોવણીનો ઇનકાર કર્યો હતો.

૨.૩ હાલના આરોપી વિરુદ્ધ કેસ સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે કેટલાક સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે, અને ફરિયાદપક્ષે રેકૉર્ડ પર અનેક દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે.

૨.૪ ટ્રાયલના અંતે, સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું નિવેદન નોંધીને, અને ફરિયાદપક્ષ અને બચાવપક્ષ વતી દલીલો સાંભળ્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે તારીખ ૨૮.૮.૧૯૯૫ ના ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા સામાવાળાને તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો માટે દોષિત ઠેરવ્યા હતા.

૩. મેં અપીલકર્તાના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી એમ.જે. બુધ્ધભટ્ટી અને સામાવાળા-રાજ્ય માટે વિદ્વાન એ.પી.પી. મિસ સી.એમ. શાહને સાંભળ્યા છે.

૪. શ્રી બુદ્ધભટ્ટી દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજનો ચુકાદો અને હુકમ કાયદા, તથ્યો અને ન્યાયથી વિપરીત છે. તેમણે સબમિટ કર્યું કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ ફોજદારી કાયદાશાસ્ત્રના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતો અનુસાર રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે અને તેનાથી અપીલકર્તાને ગંભીર પૂર્વગ્રહ અને અન્યાય થયો છે. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપવા માટે કલમ ૩૧૩ હેઠળના અપીલકર્તાના નિવેદનનો ઉપયોગ કરવામાં કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે. નીચલી કોર્ટે એવું ઠેરવવામાં ભૂલ કરી છે કે હોસ્ટાઇલ પંચોને આરોપીના નિવેદનથી સમર્થન મળે છે. તેમણે વધુમાં સબમિટ કર્યું કે પેટ્રોલ સાથે મળી આવેલ કેરોસીનની ટકાવારી અંગે કોઈ પુરાવો નથી. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે નીચલી કોર્ટ એ સમજવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે કેરોસીન હવે આવશ્યક ચીજવસ્તુ નથી કારણ કે તે ખુદ્દા બજારમાં વેચાય છે અને ફરિયાદપક્ષે અન્ય કોઈ હેતુ માટે ઉપયોગ પર પ્રતિબંધ મૂકતો કોઈ હુકમ કે નોટિફિકેશન રજૂ કર્યું નથી કે તેમણે સદર ચીજવસ્તુ પર નિયંત્રણ દર્શાવતો કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ કર્યો નથી.

૫. શ્રી બુદ્ધભટ્ટીએ એવું પણ સબમિટ કર્યું કે અપીલકર્તા ડ્રાઇવર તરીકે નોકરી કરતો હતો અને રિક્ષા તેના માલિકની હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા પેટ્રોલમાં

ભેળસેળ કરવામાં આવી હતી તે દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવો નથી અને તે જાણીતી હકીકત છે કે પેટ્રોલ પંપના માલિકો નફા માટે પેટ્રોલમાં કેરોસીન ઉમેરે છે. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે રિક્ષામાંથી કેરોસીન મળી આવ્યું હતું તેવો કોઈનો કેસ નથી અને કેરોસીન પેટ્રોલમાં મિશ્રિત મળી આવ્યું હોવાથી, તે શક્ય છે કે તે પેટ્રોલ પંપના માલિક દ્વારા મિશ્રિત કરવામાં આવ્યું હોય. તેમણે વધુમાં સબમિટ કર્યું કે આરોપીએ ઓર્ડરના કલોઝ-૩ નો ભંગ કર્યો છે તેમ કહી શકાય નહીં કારણ કે અપીલકર્તા પોતે કેરોસીન મિશ્રિત કરતો હતો તેવું જણાયું નથી. તેમણે સબમિટ કર્યું કે અપીલકર્તા ડ્રાઈવર હતો અને માલિક ન હતો, તેથી તેને શંકાનો લાભ મળવો જોઈએ. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે સદર એક્ટની કલમ ૩ નો કોઈ ભંગ થયો નથી અને, તેથી, આ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે અને વાદગ્રસ્ત ચુકાદો સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે. વિકલ્પમાં, તેમણે સબમિટ કર્યું છે કે ૨૦ વર્ષનો નોંધપાત્ર સમયગાળો વિતી ગયો છે, તેથી, જો આ અદાલત ચુકાદાને બહાલ રાખે તો પણ, પોતાના ઘરનો ગુજારો કરવા માટે મથામણ કરી રહેલા ડ્રાઈવરની ગરીબ સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, સદર એક્ટની કલમ ૭ ના પરંતુક માં સમાવિષ્ટ આ અદાલતની સત્તાઓને ધ્યાનમાં રાખીને સજા ઘટાડવામાં આવે.

૬. બીજી તરફ રાજ્ય માટે વિદ્વાન એ.પી.પી. મિસ સી.એમ. શાહે વાદગ્રસ્ત ચુકાદાને ટેકો આપ્યો હતો. તેમણે સબમિટ કર્યું કે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે આરોપી પર મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો માટે

તેને યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવ્યો છે. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં કોઈ ક્ષતિ નથી. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે સદર એક્ટની કલમ ૩ હેઠળ ઘડવામાં આવેલા ઓર્ડિનાન્સ ૬૬ મુજબ કેરોસીનના ઉપયોગ પર સ્પષ્ટ પ્રતિબંધ હતો. તેમણે એવું પણ સબમિટ કર્યું કે અપીલકર્તાનું કૃત્ય ગંભીર ગુના સમાન હતું કારણ કે તે આમ જનતા માટે હાનિકારક હતું. તેમણે સબમિટ કર્યું કે નીચલી કોર્ટે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું યોગ્ય મૂલ્યાંકન કર્યું છે અને સામાવાળાને તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો માટે દોષિત ઠેરવ્યા છે. તેથી, તેમણે સબમિટ કર્યું કે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં ન આવે અને તેને બહાલ રાખવામાં આવે.

૭. મેં વિદ્વાન એ.પી.પી. દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો ધ્યાનમાં લીધી છે અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું પણ અવલોકન કર્યું છે. રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓ અને નામોશી ભરેલા સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાઓનું મૂલ્યાંકન કર્યા પછી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા એવું ઠેરવવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલ ગુનો ખૂબ જ ગંભીર ગુનો હતો, જાણે કે આરોપી ડ્રગ પેડલર હોય. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ નૈતિકતા પર વધુ ગયા હોય તેવું લાગે છે પરંતુ ધ એસેન્શિયલ કોમોડિટીઝ એક્ટ હેઠળના કેસોમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતોનું મૂલ્યાંકન કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે. ટ્રાયલ કોર્ટ એ સમજવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે પંચો હોસ્ટાઈલ થઈ ગયા છે અને સેમ્પલ લેવાના સંબંધમાં તેમણે ફરિયાદપક્ષના

કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. પુરાવા પરથી જણાય છે કે ઘટનાસ્થળે જ ચકાસણી કરવામાં આવી હતી અને એ સમજી શકાતું નથી કે પૃથક્કરણ કર્યા વિના અધિકારી કેવી રીતે નક્કી કરી શકે કે ત્યાં કેરોસીન હતું. અપીલકર્તા ડ્રાઇવર તરીકે નોકરી કરતો હતો અને રિક્ષા તેના માલિકની હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા પેટ્રોલમાં ભેળસેળ કરવામાં આવી હતી તે દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવો નથી. કેરોસીન પેટ્રોલમાં મિશ્રિત મળી આવ્યું હોવાથી, તે અપીલકર્તા દ્વારા મિશ્રિત કરવામાં આવ્યું છે તે શંકાથી પર સાબિત થતું નથી. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, એવું કહી શકાય નહીં કે આરોપીએ ઓર્ડરના કલોઝ-૩ નો ભંગ કર્યો છે કારણ કે અપીલકર્તા પોતે કેરોસીન મિશ્રિત કરતો હતો તેવું જણાયું નથી. મારા મતે, અપીલકર્તા ડ્રાઇવર હતો અને માલિક ન હતો, તેથી તેને શંકાનો લાભ મળવો જોઈએ. આ ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અપીલ વિચારણાને પાત્ર છે અને તે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૮. ક્રિમિનલ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬/૧૯૯૫ માં વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજ, કોર્ટ નંબર ૭, અમદાવાદ સિટી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૮.૮.૧૯૯૫ નો ચુકાદો અને હુકમ ૨૬ અને સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે છે. આરોપીને તેની સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે છે. આરોપી જામીન પર હોવાથી, જામીન અને જામીનખત ૨૬ થાય છે. જો કોઈ જામીનદાર હોય, તો તેને મુક્ત કરવામાં આવશે. આરોપી

દ્વારા જો કોઈ દંડ ભરવામાં આવ્યો હોય, તો તેને સામાવાળા-રાજ્ય દ્વારા પરત કરવામાં આવશે. રેકૉર્ડ અને પ્રોસીડિંગ્સ વિના વિલંબે સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટને પરત મોકલી આપવા.

સહી / –
(કે.જે.ઠાકર,
ન્યાયમૂર્તિ)

*મલેક

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.